

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет лінгвістики**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан ФЛ

_____ Наталія САЄНКО

« ____ » _____ 2020 р.

СТИЛІСТИКА СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 7/П

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

спеціальність 035 «Філологія»

освітня програма 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша-англійська
035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – німецька
035.055 Романські мови та літератури
(переклад включно), перша – французька

Ухвалено методичною комісією
факультету лінгвістики
Протокол від _____ 2020 р. №
Голова методичної комісії
_____ Світлана ІБРАГІМОВА

« ____ » _____ 2020 р.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

доцент, канд. філол. наук Алла НЕЧИПОРЕНКО

(підпис)

Програму затверджено на засіданні кафедри
української мови, літератури та культури
Протокол від 07.03. 2018 року № 9

Завідувач кафедри

(підпис) Олена ОНУФРІЄНКО
(ініціали, прізвище)

«__» _____ 2020р.

Вступ

Програму навчальної дисципліни «Стилістика сучасної української мови» складено відповідно до освітньо-професійної програми 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька, 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Навчальна дисципліна належить до циклу загальної підготовки. Навчальні дисципліни базової підготовки .

Статус навчальної дисципліни – вибіркова.

Обсяг навчальної дисципліни – 2(60) кредитів ЄКТС.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Стилістика сучасної української мови» у теоретичній частині доповнює такі кредитні модулі програми підготовки зі спеціальності 035 Філологія, як «Сучасна українська мова» 306, «Вступ до романо-германського мовознавства» 301, «Порівняльна типологія» 305.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей.

ЗДАТНІСТЬ:

- визначати мовленнєву системність стилів сучасної української мови, що утворюється в процесі мовленнєвої діяльності з мовного матеріалу під дією позамовних чинників;
- виділяти й пояснювати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів сучасної української літературної мови;
- застосовувати стилістичні прийоми, способи використання мовного матеріалу відповідно до умов і цільової настанови;
- оцінювати стилістичні можливості мовних засобів;
- свідомо добирати найдоцільніші фонетичні, лексичні, фразеологічні, словотворчі і граматичні засоби в усному та писемному мовленні відповідно до задуму, стилю й експресивно-емоційної спрямованості;
- редагувати різностильові тексти й конструювати стилістично довершений текст будь-якого стилю та жанру.

1.2. Основні завдання навчальної дисципліни.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

ЗНАННЯ:

- основних понять та категорій лінгвостилістики;
- витоків, формування і становлення функціональних стилів, основних етапів їх розвитку;
- стилістичних ознак мовних одиниць усіх рівнів;
- закономірностей функціонування української мови у різних сферах суспільного життя.

УМІННЯ:

- аналізувати стилістичні та стильові особливості мовних засобів;
- використовувати стилістичні засоби для ефективного усного та писемного мовлення;
- оцінювати стилістичні ефекти в тексті та виявляти стилістичні засоби, за допомогою яких вони досягаються;
- виконувати стилістичний аналіз тексту різностильової приналежності;
- диференціювати стилістичні помилки та виправляти їх.

2. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Вступ. Стилїстика як розділ українського мовознавства. Основні поняття стилїстики.

Тема 1.1. Предмет стилїстики української мови. Поняття й категорії стилїстики. Методологія і методи стилїстики. Структура стилїстики. Зв'язок стилїстики з іншими науками.

Тема 1.2. Поняття стилїстичної норми. Стилїстичне значення слова. Стилїстичні помилки як порушення стилїстичних норм. Конотація.

Розділ 2. Стилїстична система сучасної української мови. Стилїстика мовних одиниць

Тема 2.1. Структура стилїстики: фоностилїстика, лексична та граматична стилїстика, стилїстичний синтаксис.

Тема 2.2. Проблемні питання функціонально-стильової диференціації української мови. Характеристика функціональних стилів української мови. Розмовний стиль як найдавніший різновид мови і мовлення.

Тема 2.3. Стилїстичні ресурси художнього стилю української мови. Природа фігур і тропів. Стилїстичні прийоми. Особливості стилїстичного аналізу художнього (поетичного) тексту.

Тема 2.4. Мовностилїстична своєрідність публіцистики: жанрові різновиди, взаємодія з іншими стилями. Засади медіалінгвістики.

Тема 2.5. Конфесійний стиль мовлення, його місце і роль у стилїстичній системі української мови.

Тема 2.6. Структурно-функціональні та стилетвірні особливості наукового стилю. Розвиток української термінології.

Тема 2.7. Мовленнєво-функціональна специфіка офіційно-ділового мовлення.

Розділ 3. Стилїстика української мови та культура мовлення.

Тема 3.1. Комунікативно-стилїстичні якості мовлення. Унормованість як ознака літературної мови, варіативність норм. Культура усної та писемної мови.

Тема 3.2. Українська риторична традиція.

3. Заплановані види навчальної діяльності та методи навчання

Програмою заплановано проведення практичних занять.

Для засвоєння матеріалу дисципліни «Сучасна українська мова» та набуття здобувачами вищої освіти необхідних фахових компетентностей застосовуються такі стратегії й технології:

- метакогнітивні (студенти самостійно планують, реалізують свою навчальну діяльність, аналізують недоліки);
- когнітивні (практика, рецепція, продукування, аналіз, констрування);
- соціальні (взаємодія, обмін інформацією, розподіл завдань під час групової роботи, налагодження взаємодії з викладачем, досягнення консенсусу в обговоренні, вміння налагоджувати комунікацію під час обговорення фахових проблем та виконання завдань).

Викладання курсу здійснюється на засадах взаємодії та взаємоповаги студента і викладача, з урахуванням потреб та можливостей студентів-майбутніх фахівців. Результатом такої роботи має стати набуття студентами відповідних знань і формування в них фахових навичок.

Під час навчання застосовуються:

- метод проблемного викладу передбачає постановку такого завдання, під час виконання якого студенти здобувають знання шляхом практичної діяльності, набувають відповідних умінь і навичок; метод реалізується через частково-пошукову діяльність (практичне заняття), самостійну дослідницьку діяльність студентів (самостійна робота) або у формі проблемного викладу (теоретичний матеріал, що подається викладачем);
- різні типи евристичних методів (вільних асоціацій, інверсії, евристичних питань, «мозкового штурму») передбачають виконання завдань, що дозволяють студенту

побачити закономірності розвитку мови та зв'язки одних мов з іншими (зокрема на лексичному рівні), що є дуже важливим для майбутніх перекладачів;

- пояснювально-ілюстративний метод (словесна, практична та наочна форми) – застосовується там, де студенти-першокурсники ще не мають достатньої компетенції для самостійного виконання завдання, наприклад, щодо оформлення наукової бібліографії;
- репродуктивний метод застосовується як «робота за алгоритмом», тому виключає лише повторення поданої інформації.

Усі методи навчання опосередковано спрямовані на формування навчально-стратегічної компетентності студентів, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості (процесу організації, реалізації, контролю та корегування власної навчальної діяльності).

4. Рекомендована література

4.1. Базова

1. Мацько Л. І. Стилїстика української мови: підруч. [для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.] / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; [ред. Л. І. Мацько] – К.: Вища школа, 2005. – 462 с. – Режим доступу – http://litmisto.org.ua/?page_id=7116

4.2. Допоміжна

1. Дудик П.С. Стилїстика української мови: Навч. посіб./П.С. Дудик. – ВЦ «Академія», 2005. – 356 с. Режим доступу - <http://194.44.152.155/elib/local/sk679385.pdf>
2. Стилїстика сучасної української мови /за ред. О.Д.Пономарева. – К.: „Либідь”, 1993. – 248с. – Режим доступу – <http://www.twirpx.com/file/252131/>
3. Пономарів О. Культура слова: мовностилїстичні поради/ О. Пономарів. – К.: Либідь, 2011.- Режим доступу – <http://ponomariiv-kultura-slova.wikidot.com>